

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΒΟΛΟΚΟΛΑΜΣΚ ΙΛΑΡΙΩΝΑΣ: «ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΗΘΙΚΟ ΜΑΣ ΚΑΘΗΚΟΝ ΝΑ ΠΑΡΗΓΟΡΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΤΕΘΛΙΜΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΚΟΥΦΙΖΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΔΟΚΙΜΑΖΟΜΕΝΟΥΣ»

Συνέντευξη στην εφημερίδα «Rossiiskaya gazeta» παραχώρησε ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας.

– Σεβασμιώτατε, πως βλέπετε, κατά πόσον επηρέασαν την απόφαση της Συνόδου Ιεραρχίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας οι εξωτερικές δυνάμεις; Σύμφωνα με τα αποτελέσματα δεν επηρεάζουν την Εκκλησία οι πολιτικοί συσχετισμοί;

– Εάν ακόμα ασκήθηκε αυτή η επιρροή δεν επηρεάσθηκε όμως η απόφαση των εκλογών. Ο κάθε Ιεράρχης ψήφισε συνειδητά. Όσον δε αφορά τον Μακαριώτατο κ. Ονούφριο, τον ξέρω αρκετά καλά για να πω και είμαι βέβαιος ότι πρόκειται για έναν άνθρωπο με σταθερές αρχές, με πολύ βαθιά ευλάβεια όχι προς επίδειξιν και με άψογη φήμη. Δεν πρόκειται να παίξει πολιτικά παιχνίδια αυτός ούτε είναι δυνατόν να χειραγωγείται από κανένα.

– Δώσατε το παρόν σε ενθρόνιση του Προκαθημένου της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας. Ποια υποδοχή Σας επεφύλαξαν; Έχει αλλάξει η ατμόσφαιρα στη Λαύρα των Σπηλαίων του Κιέβου και γύρω της;

– Επισκέπτομαι τακτικά και το Κίεβο και τη Λαύρα των Σπηλαίων του Κιέβου και δεν κατάλαβα καμία διαφορά μεταξύ της σημερινής μου επισκέψεως και των προηγούμενων επισκέψεων. Η Λαύρα πάντα επιφυλάττει θερμή υποδοχή στους φιλοξενούμενους, ενώ τώρα αισθάνθηκα τη μεγαλύτερη εγκαρδιότητα και θερμότητα, διότι οι χαλεπές εποχές λειτουργούν ενωτικά για τους πιστούς, καθιστώντας αυτούς πιο κοντά ο ένας στον άλλο και τους ωθούν στην κοινή προσευχή. Δεν λιγοστεύει η ροή των προσκυνητών: η Λαύρα των Σπηλαίων του Κιέβου είναι ένα προσκύνημα, το οποίο ενώνει γύρω της όλους και παρηγορεί τον καθένα.

– Ορισμένοι στο Κίεβο μιλούν ότι είναι μετρημένες οι ημέρες του Πατριαρχείου Μόσχας στην Ουκρανία... Ποια είναι τα αισθήματά σχετικά με την πνευματική κατάσταση στη χώρα; Εάν είναι αδύνατο να επηρεάσουν οι εξωτερικές δυνάμεις την επιλογή του

Αρχηγού της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας του Πατριαρχείου Μόσχας, μήπως μπορούν να τον φοβίσουν, να σπείρουν το χάος ή να κάνουν κάτι άλλο...

– Οι εχθροί της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας προοιωνίζονταν την πλήρη εξαφάνισή της ακόμα από το 1992 από την εποχή της δημιουργίας του εκκλησιαστικού σχίσματος. Αλλά στο διάστημα που μεσολάβησε αυτή μόνον ενδυναμώθηκε και επί του Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Βλαδιμήρου έφθασε σε πάρα πολύ μεγάλη ακμή. Ο καθένας μπορεί να παίξει με τα στοιχεία των κοινωνικών ερευνών όπως θέλει, αλλά τα επίσημα στατιστικά στοιχεία του κράτους είναι πεισματάρικα και αυτά είναι τα οποία ισχυρίζονται ότι αυτή τη στιγμή στην Ουκρανία οι ενορίες της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας υπερτερούν σε αριθμό έναντι όλων των σχισματικών και ουνιτικών ομάδων μαζί.

Στις τελευταίες αποφάσεις της Ιεράς Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας και σε δημόσιες δηλώσεις του Μακαριωτάτου κυρού Ονουφρίου αισθάνεται κανείς τη βεβαιότητα για το μέλλον. Η διάθεση των πιστών και του ευαγούς κλήρου είναι μακριά από τον πανικό: οι προσευχές και ο ενοριακός βίος κυλάνε με τον ρυθμό τους, ωστόσο ανησυχούμε λόγω προσπαθειών επεμβάσεως που καταβάλλονται από ορισμένες πολιτικές δυνάμεις στο εσωτερικό της Εκκλησίας.

– Ο ηγέτης των σχισματικών Ντενισένκο χαρακτήρισε τον Μητροπολίτη Ονούφριο ως «μη πατριώτη». Σε τι συνίσταται κατά τη γνώμη Σας ο πατριωτισμός του ποιμένα των Ουκρανών Ορθοδόξων;

– Ας φέρουν ευθύνη για τα λόγια τους οι ίδιοι ηγέτες των σχισματικών. Αυτοί οι άνθρωποι είναι ανίκανοι να συμφιλώνουν τους ανθρώπους και να τους κομίζουν το φως της του Χριστού αγάπης. Μέσα στις παρόμοιες δηλώσεις δεν διαβλέπουμε τίποτε άλλο από την επιθετικότητα, το μίσος και την απόγνωση. Ο πατριώτης δεν είναι εκείνος ο οποίος εξυπηρετεί τις σκοπιμότητες των αρχών, αλλάζοντας, αν είναι απαραίτητο, τον πολιτικό του προσανατολισμό και καμιά φορά αυτός ο προσανατολισμός είναι εκ διαμέτρου αντίθετος με τον προηγούμενο. Ο πατριώτης είναι εκείνος ο οποίος αγαπά την πατρίδα του και προσφέρει τη ζωή του υπέρ πατρίδος του. Αυτός ήταν ο μακαριστός Μητροπολίτης Βλαδίμηρος και αυτός είναι ο νυν Μακαριώτατος Μητροπολίτης Ονούφριος. Και οι δυο είναι σάρξ εκ τῆς σαρκός του λαού τους.

Ο Μητροπολίτης Ονούφριος είναι γνήσιος Ουκρανός με καταγωγή από τον νομό Τσερνοβτσού και με μητρική του γλώσσα τα Ουκρανικά. Ο Μακαριώτατος έχει βαθιά κατανόηση των αναγκών, των δοκιμασιών και των προσδοκιών του ποιμνίου του. Έχει πολυετή εμπειρία αρχιερατείας σε μια τόσο πολύπλοκη και πολυεθνική περιοχή όπως είναι η Μπουκοβίνα, όπου απολαμβάνει κοινής αγάπης και υψηλού πνευματικού κύρους. Πιστεύω ότι οι κόποι και οι προσπάθειές του θα ωφελήσουν την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας και τον Ουκρανικό λαό.

Είναι ίδια η Ορθόδοξη αντίληψη του πατριωτισμού τόσο για τους ποιμένες όσο και για τους πιστούς, τόσο για του Ρώσους, όσο και για τους Ουκρανούς: κάθε Ορθόδοξος χριστιανός καλείται να αγαπά την πατρίδα και το λαό του και να εργάζεται για το καλό τους. Από την άλλη (και αυτό δεν πρέπει να το λησμονούν ούτε οι δικοί μας, αλλά ούτε και οι Ουκρανοί πατριώτες), ένας υγιής Ορθόδοξος χριστιανικός πατριωτισμός δεν δικαιολογεί τον επιθετικό εθνικισμό, τη ξеноφοβία, τις εκκλήσεις για τις εθνοτικές συγκρούσεις. Δυστυχώς αυτές ακριβώς οι εκκλήσεις ακούγονται καμιά φορά από τους ηγέτες των σχισματικών και των ουνιτών.

– Το επάγγελμα του ιερέα στην Ουκρανία γίνεται επικίνδυνο για τη ζωή. Είναι κραυγαλέο το τελευταίο περιστατικό με τον πατέρα Βλαδίμηρο Ναβόζενκο. Αντέχουν όλοι;

– Στην ιστορία της Ουκρανικής Εκκλησίας υπήρχαν περίοδοι πάρα πολύ πιο δύσκολες: πρόκειται για τους διωγμούς της εποχής της ουνίας του Μπρεστ στο τέλος 16 αρχές του 17 αι., για τους διωγμούς κατά της θρησκείας στα σοβιετικά χρόνια, τις καταλήψεις των Ορθοδόξων Ιερών Ναών από τους ουνίτες ή σχισματικούς τη δεκαετία του 1990. Αλλά σύμφωνα με τον Σωτήρα μας οι πύλαι άδου ου κατισχύσουσιν της Εκκλησίας (Ματθ. 16.18) και ο Ορθόδοξος ευαγής κλήρος στην Ουκρανία πάντα περιφρουρούσε την Ορθοδοξία και πάντα ήταν στο πλευρό του ποιμνίου του στις θλίψεις και τις συμφορές του.

Έτσι και τώρα, π. χ. ο Αρχιεπίσκοπος Γκόρλοφκα και Σλαβιάνσκ Μητροφάνης επισκέπτεται και λειτουργεί σε Ναούς της επαρχίας του υπο τις συνθήκες των εχθροπραξιών, με πυροβολισμούς και χτυπήματα με πυραύλους και ακόμα εγκανιάζει νέους Ναούς! Ο Μητροπολίτης Ντονέτσκ και Μαριουπόλεως Ιλαρίωνας επίσης παρέμεινε με το ποίμνιό του στην πολιορκημένη πόλη κάτω από τον έντονο βομβαρδισμό. Μια οβίδα χτύπησε ακριβώς την κατοκία του, αλλά συνεχίζει να υπηρετεί και να διδάσκει, παρηγορώντας και ενθαρρύνοντας τους ανθρώπους.

– Δεν ευρίσκεται τώρα, κατά τη γνώμη Σας, η Ουκρανία στα πρόθυρα του πολέμου με καταλήψεις ενοριών, ο οποίος ο πόλεμος είναι πιο σκληρός απ'ό,τι ήταν την περίοδο της πρώτης πορτοκαλί επανάστασης;

– Ελλοχεύει ο ακόμα ο κίνδυνος καταλήψεων των Ορθοδόξων ενοριών· έχουν γίνει τακτικές οι επιθέσεις σε βάρος των Ναών, οι νυχτερινοί εμπρησμοί, οι επιθετικές συμπεριφορές κατά του ιερού κλήρου. Αλλά ελπίζουμε ότι οι ουκρανικές αρχές θα εξασφαλίσουν τη νομιμότητα στον τομέα σεβασμού των δικαιωμάτων των θρησκευτικών κοινοτήτων, τουλάχιστον, στα πλαίσια της επιδιώξεως των δημοκρατικών ιδεωδών, τα οποία δηλώνονται σήμερα.

– Κατά τη γνώμη Σα πώς θα εξελίσσεται η κατάσταση με το σχίσμα στην Ουκρανία; Θα επιδεινωθεί; Ή μήπως η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας του Πατριαρχείου Μόσχας

θα πορεύεται προς αποδοχή της προτάσεως των σχισματικών να οργανωθεί η εθνική Εκκλησία;

– Είναι αμφίβολο να αναμένουμε την διεύρυνση του σχίσματος ακόμα και υπό τις συνθήκες της σημερινής πολιτικής καταστάσεως. Όσοι δεν ήθελαν να μείνουν ενωμένοι κανονικά με την οικουμενική Ορθοδοξία είχαν ήδη αποχωρήσει προ πολλού. Από την άλλη πιστεύουμε ότι είναι αδύνατο να “οργανωθεί” η Εκκλησία του Θεού, διότι τη δημιούργησε ο Ίδιος ο Χριστός: μπορεί κανείς μόνο να ενταχθεί στους κόλπους της και να είναι ενωμένος μαζί της μόνο με αγάπη και ταπείνωση. Η παραδοσιακή εκκλησιαστική δομή και οι θεμελειώδεις αρχές του πνευματικού βίου υπαγορεύουν την επανένταξη των σχισματικών στην Εκκλησία μόνο βάσει των ιερών κανόνων, δηλαδή μέσω μετανοίας. Αυτό ακριβώς εννοούσε ο Μακαριώτατος Ονούφριος με τη δήλωση του αμέσως μετά την εκλογή του ότι η ένωση με τους σχισματικούς είναι εφικτή «μόνο σύμφωνα με τους ιερούς κανόνες» της Εκκλησίας.

Ωστόσο και το επαναλαμβάνουμε επανειλημμένως, η ίδια η διαδικασία της επανενώσεως δεν πρέπει να είναι ταπεινωτική για όσους συνειδητοποιήσουν τον όλεθρο του σχίσματος. Η επανένωση του κάθε ανθρώπου με την Εκκλησία είναι πανήγυρη για όλη την Εκκλησία. Δεν λέγει ο Κύριος: «Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηται τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφείς τὰ ἐνενήκοντα ἑννέα ἐπὶ τὰ ὄρη, πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; καὶ ἐὰν γένηται εὐρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ’ αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἑννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις» (Ματθ. 18.12-13); Με αυτή τη διάθεση η Εκκλησία θα αγκαλιάσει κάθε άνθρωπο, ο οποίος επιθυμήσει να επανέλθει στους κόλπους της.

– Πώς μπορεί να βοηθήσει το Πατριαρχείο Μόσχας το πιστό του ποίμνιο στην Ουκρανία;

– Το Πατριαρχείο Μόσχας θα βοηθά τα ἐν Ουκρανίᾳ τέκνα της με κάθε δυνατό τρόπο. Προπαντός με την προσευχή, διότι με ευλογία της Ιεράς Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας τώρα σε κάθε ενορία της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στη Ρωσία, στην Ουκρανία και απανταχού της γης την ώρα που τελείται η λειτουργία αναγινώσκεται μια ειδική ευχή υπέρ ειρήνης στην ουκρανική γη. Επιπλέον το Πατριαρχείο Μόσχας είναι πρόθυμο να ενισχύσει οικονομικώς την αποκατάσταση των Ιερών Ναών στην ανατολική Ουκρανία, οι οποίοι καταστράφηκαν ή υπέστησαν ζημιές λόγω εχθροπραξιών.

Παρέχεται δυναμικά η στοχευμένη βοήθεια προς τους πρόσφυγες από τις περιοχές που επλήγησαν από ένοπλες συγκρούσεις και οι οποίοι αυξάνονται σε αριθμό. Για τον σκοπό αυτό έχει συγκροτηθεί μια ειδική διατμηματική ομάδα με επικεφαλής τον Επίσκοπο Ορέχοβο-Ζούγιεβο Παντελεήμονα, Πρόεδρο του Συνοδικού Τμήματος Φιλανθρωπίας και Κοινωνικού Έργου. Η Εκκλησία κήρυξε έρανο αγάπης και συγκέντρωσε περισσότερα από 1 εκ. ευρώ και εκατοντάδες τόνους ανθρωπιστικής

βοήθειας. Πολλοί εκ των μεταναστών φιλοξενούνται στα εκκλησιαστικά ιδρύματα των διαφόρων επαρχιών, γίνονται προσπάθειες να τους βρεθεί απασχόληση και στέγη. Προ ολίγων ημερών με την φροντίδα του Θεοφιλεστάτου κ. Παντελεήμονος λειτουργησε μια δωρεάν τηλεφωνική γραμμή επικοινωνίας για τη στήριξη των Ουκρανών προσφύγων και τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του καθ'όλου έργου.

Η Εκκλησία είναι εκτός πολιτικής, αλλά είναι το ηθικό μας καθήκον να παρηγορούμε τους τεθλιμμένους και να ανακουφίζουμε τους δοκιμαζομένους.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/51157/>